

BIBELN OG VERDEN

1 | 2023

Vietnam:

Om lidt
taler

Gud hmong

Læs også: Danmark skal have en ny bibel

BIBELSELSKABET

Frederiksborggade 50

1360 København K

Tlf.: 33 12 78 35

bibelselskabet@bibelselskabet.dk

bibelselskabet.dk

ANSV. UDGIVER

Johannes Baun

REDAKTØR

Thomas Godsk Larsen

LAYOUT: Ribergård & Munk

TRYK: Nofoprint - Helsingør

FORSIDEFOTO

R.M. Nunes/Shutterstock.com

Bibelen og Verden udsendes fire gange årligt til alle, der ønsker information om bibelarbejdet.

GAVER TIL BIBELARBEJDET

Reg. nr.: 3001

Kontonummer: 9 00 04 88

Giro: 9 00 04 88

MobilePay 62903

SPØRGSMÅL OM DONATIONER

indsamling@bibelselskabet.dk

Bibelselskabet arbejder for at oversætte og formidle Bibelen.

Bibelselskabet modtager ingen offentlig driftsstøtte og er derfor afhængig af indsamlede midler og salgsindtægter.

FOTO: CASPER TYBJERG

Bibelselskabets protektor er Hendes Majestæt Dronning Margrethe II.

GENERALSEKRETÆREN HAR ORDET

Bibelen til alle tider

Ingen bog har betydet mere for det danske samfund end Bibelen.

Siden den første danske oversættelse i 1550 har Bibelen været omdrejningspunkt for meget, baggrundstapet for mere, og dens fortællinger har øvet afgørende indflydelse på, hvordan vi ser på hinanden og på verden.

Læser man løs, vil man erfare, at Bibelen er relevant for enhver, der er interesseret i vores religiøse, sproglige og samfundsmæssige arv. Den kan føre til eksistentielle indsigter og trosmæssige erkendelser for den enkelte, og den kan kaste lys på historien, spejle nutiden og give pejlemærker for fremtiden. Når man har så stor en arv i bagagen, har man meget at trække på, både individuelt og som fællesskab.

Vi skal have en ny autoriseret bibeloversættelse i Danmark. Men hvorfor oversætte på ny netop nu? Det er der en lang række grunde til. Forskningen spiller en central rolle. Gennem de seneste årtier har indsigten i antik kultur og livsførelse udviklet sig betragteligt. Den nye viden får ikke nødvendigvis de bibelske forfattere til at flygte med den til enhver tid herskende logik, men kvalificerer forståelsen af, hvad de mente. I det hele taget skal man næppe vente sig af en ny oversættelse, at den stryger samtiden med hårene; Bibelens forfattere har aldrig gået meget op i den slags.

Men uanset, hvad man måtte glæde sig over eller slå sig på i de gamle tekster, flytter betydningen sig i takt med, at det danske sprog udvikler sig. Nogle ord skifter betydning, andre glider ud af brug. Og så er der tonen. Enhver, der ser klip fra TV-Avisen fra 1970'erne, vil notere sig en fornemmelse af, at noget er anderledes i dag. Sproget har bevæget sig. Det er derfor gennem en fornyelse af udtrykket, at betydningen kan bevares.

I arbejdet med en ny autoriseret oversættelse vil vi naturligvis være opmærksomme på traditionen. Men også her kalder udviklingen på refleksion. Hvordan udtrykker man sig egentlig i kirkerne i dag? Hvad siger det om det bibelske ordforråd?

Endelig er der kulturen. Søren Kierkegaard citeres ofte for, at den, der gifter sig med tidsånden, hurtigt bliver enkemand. Det gælder også for enhver, der arbejder med bibeloversættelse. Men det skal ikke forhindre bibeloversætteren i at operere med kulturel lydhørhed: Hvordan vil det her ord blive hørt i den tid, vi er på vej ind i? Er det det budskab, der naturligt ligger i teksten?

Sidst, vi fik en ny oversættelse, var som nævnt i 1992. Dengang var der gået 44 år siden den autoriserede oversættelse af 1948. Når vi når frem til 2036, vil der også være gået 44 år siden forgængeren. Til den tid vil 1992 føles lige så langt væk, som den umiddelbare efterkrigstid følte efter den kolde krigs ophør.

Derfor er det rettidig omhu at sætte arbejdet i gang nu. For Bibelens ord skal lyde til alle tider - også efter 2036. Vi glæder os!

”

Bibelen kan kaste lys på historien, spejle nutiden og give pejlemærker for fremtiden.

Johannes Baun

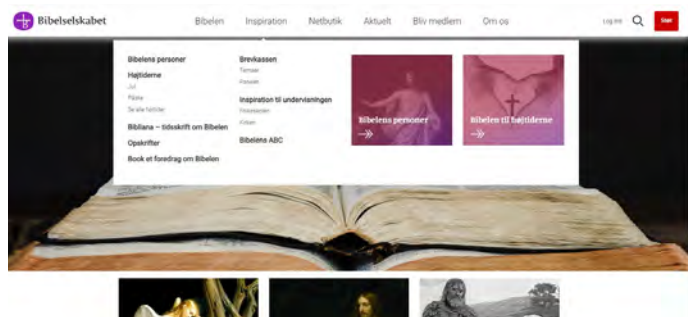
Foto: Quan Phan

SIDE 4-11

TEMA: BIBELOVERSÆTTELSER

Hvorfor oversætter vi Bibelen - igen og igen? Og hvad betyder det at have Bibelen på sit eget sprog? Kom med på besøg hos Hmong-stammen i Vietnam, der mere end noget andet ønsker sig en bibel på deres eget sprog.

Dyk også ned i de danske bibeloversættelsers historie og bliv klogere på, hvilke tekster der ligger til grund for danske bibeloversættelser. Og mød generalsekretær Johannes Baun, der fortæller om, hvorfor vi skal have en ny autoriseret bibeloversættelse i Danmark.

SIDE 12-13

INSPIRATION: SÅDAN FÅR DU HUL PÅ BIBELLEN

SIDE 14

"EN GYLDEN NØGLE TIL DET BIBELSKKE UNIVERS" ★★★★★

Són lever under et massivt pres. Han tilhører en uglest vietnamesisk minoritet, han er en forfulgt kristen, og han mangler en bibel på sit eget sprog. Det sidste er det sværeste, siger han. Men nu er der håb!

Om lidt taler Gud hmong- vietnamesisk

Af René Ottesen, kommunikationschef

Antallet af kristne i Vietnam vokser i disse år. Det Vietnamesiske Bibelselskab anslår, at hver tiende vietnameser er kristen. Són er én af dem. Han tilhører også Hmong-stammen, som er den største etniske minoritetsgruppe i Vietnam. De etniske vietnamesere bryder sig ikke rigtigt om Hmong-folket, der ikke taler vietnamesisk og ofte lever adskilt fra det øvrige samfund, typisk i bjergene i grænseområderne til Kina, Laos og Vietnam. Hmong-vietnameserne har ikke den samme frihed og de samme rettigheder som andre vietnamesere. Samtidig er det særligt blandt Hmong-folket, at antallet af kristne og kirkefællesskaber er vokset markant. Det har skabt et endnu større pres på folkegruppen. Det kan man læse i den netop offentliggjorte World Watch List fra Open Doors, som placerer Vietnam højt på listen over lande, hvor kristne er udsat for ”meget alvorlig forfølgelse”.

Bibelen – en værdifuld skat

Són er én af de heldige Hmong-vietnamesere, som har en

bibel. Han fik den af en ven, som havde fået den af en kineser, som var med toget fra Kina, der kører forbi tæt på, hvor Són bor. De fleste bibler blandt Hmong-folket er personlige foræringer. Selv om den ikke er på hans eget sprog, så betragtes den som en værdifuld skat i hjemmet. For Són er Bibelen nemlig en næringskilde for håbet og glæden. Hver aften efter arbejdet i marken eller med dyrene læses Bibelen sammen med naboer og slægtninge. Són fortæller, at ”bibelgæsterne” elsker det. Også selv om det ikke er på deres eget modersmål. Són og folkene i hans landsby længes efter den dag, hvor de kan åbne en bibel skrevet på hmong og læse Guds ord højt på det sprog, der taler til deres hjerter.

Bibelen skaber forandring

Chou bor i en anden landsby i det område, hvor Hmong-vietnameserne findes. Han er vokset op med alt for meget alkohol og opium. En dag flyttede en ung mand til landsbyen. Han fortalte Chou om Jesus. Men endnu vigtigere,

FAKTA OM HMONG

- Der bor ca. 1,4 millioner Hmong-vietnamesere i Vietnam
- På verdensplan findes der mellem 4 og 5 millioner i Hmong-stammen
- Hmong-vietnameserne har deres eget sprog

STØT OVERSÆTTELSEN AF BIBELN TIL HMONG-VIETNAMESENE

TAK FOR ETHVERT BIDRAG!

MOBILEPAY: 62903

BANK: REG.NR. 3001, KONTONR. 9000488

MÆRKET 'VIETNAM'

så levede han efter det, Bibelen fortæller. Dette levende eksempel overbeviste Chou om Bibelens sandhed. Samtidig skabte Bibelens fortælling en forandring hjemme hos Chou. Opiummisbruget ophørte, og opmærksomheden blev rettet mod det gode. I dag samler Chou 63 Hmong-familier, i alt mere end 300 mennesker. De har én bibel, som de læser i sammen, selv om den ikke er på deres eget sprog. Bibelen er blevet en hjælp til gode forandringer for hele landsbyen. Der er i landsbyen en stærk længsel efter en bibel, som er oversat til hmong. Chou fortæller, at en bibel på Hmong-folkets eget modersmål vil være det vigtigste for de børn, der vokser op. Den vil gøre dem til stærke mennesker, som har noget holdbart at tro på.

Ønsket bliver opfyldt

Det Danske Bibelselskab har gennem årene støttet bibelarbejdet i Vietnam. I år har vi valgt særligt at støtte færdiggørelsen af Bibelen til Hmong-vietnameserne, så de kan læse Bibelen på deres "hjertesprog". Vi støtter ikke kun

oversættelsen, men også uddelingen af Bibelen på hmong. Vietnameserne fra denne folkegruppe er typisk fattige bønder, som ikke har mulighed for selv at købe en bibel.

Det har skabt en ubeskrivelig glæde blandt Hmong-kristne, at en bibeloversættelse nu er på vej. De er overbeviste om, at Gud nu kan tale det sprog, som Hmong-vietnameserne selv taler. For os, som har fået en ny bibeloversættelse før, er denne følelse måske ikke så velkendt. Men for Hmong-vietnameserne er det første gang, de får en bibel på deres modersmål. Derfor denne begejstring. Måske er en første bibeloversættelse på et nyt sprog en oplevelse af, at Gud med sit ord rykker tættere på. Han bliver nærværende, så Hmong-vietnamesere som Chou og Són ikke længere skal opleve, at livet er så svært som før.

Navnene er opdigtede af sikkerhedsgrunde.

Danmark skal have en ny bibel, lød det fra Bibelselskabet i januar måned. Et omfattende arbejde venter, før vi i 2036 står med en ny autoriseret bibeloversættelse. Men hvorfor nyoversætte netop nu, og hvor store ændringer bliver der tale om? Vi har spurgt generalsekretær i Bibelselskabet, Johannes Baun - og har taget et par konkrete spørgsmål med fra debatten på Bibelselskabets Facebookside.

” Også nye generationer skal have en bibel, der opleves nærværende

Hvorfor kan I ikke bare lade Bibelen være i fred?

Af Thomas Godsk Larsen

Vi skal have en ny autoriseret bibeloversættelse i Danmark! Hvorfor nu - og hvorfor lige i 2036?

1992 var året, hvor Det Danske Bibelselskab udgav den nuværende autoriserede udgave af Bibelen. Lige siden har den været omdrejningspunktet for alt, hvad der sker i folkekirken, i Den katolske kirke, i frikirkerne og i resten af det kirkelige Danmark. Men selv om kristendommen arbejder med evigheden som horisont, står tiden ikke stille. Siden 1992 har både forskningen, sproget, traditionen og kulturen udviklet sig.

Også nye generationer skal have en bibel, der opleves nærværende. Derfor går Bibelselskabet - med afsæt i en bevilling på 16 millioner kroner fra Den A.P. Møllerske Støttefond - nu i gang med en helt ny autoriseret oversættelse af Bibelen. Målet for projektet er udgivelse i 2036, 500-året for den reformation, som også i Danmark satte gang i oversættelsen af Bibelen til de nationale sprog. Der er næppe nogen i dag, der vil underkende betydningen af, at vi har Bibelen i et sprog, man kan forstå. Bibelen kan om noget samle alle kristne og alle kirker - og det fejrer vi med udgivelsen i 2036.

"Lad nu den stakkels bibel være i fred", var der en, der skrev på Facebook, da Bibelselskabet gik ud med nyheden. Hvorfor kan I ikke bare lade bibel være bibel?

Jeg forstår godt bekymringen. Mit udgangspunkt er, at Bibelen rummer så gode nyheder til alle mennesker og er spækket med fortællinger om Gud og mennesker, at vi simpelthen ikke kan lade den være i fred - vi vil dele den med alle danskere. Og skal vi lykkes med det, må vi med års mellemrum genbesøge kildeteksterne og oversætte på ny - som vi har gjort i Danmark siden 1550. At vi går i

gang nu, er, mener jeg, rettidig omhu. Når den udkommer i 2036, er der gået lige så lang tid siden 1992, som der dengang var gået fra den autoriserede oversættelse af Det Nye Testamente fra 1948.

Hvad så med den autoriserede bibeloversættelse fra 1992, som vi har nu?

1992-oversættelsen lever i bedste velgående og er den autoriserede bibeloversættelse helt frem til 2036, hvor afløseren bliver klar. Og i mellemtiden kommer Bibelselskabet ikke til at ligge på den lade side med vores 92'er: I løbet af foråret udkommer den med nye omslag i forskellige størrelser og i en udgave, der er oplagt som gavebibel til brudepar. Så der er noget godt at glæde sig til allerede i år!

En anden bruger på Facebook spørger, hvorfor vi allerede skal have en ny oversættelse, når nu der kom en ny i 2020. Så hvorfor?

Bibelen 2020 er en bibeloversættelse på nudansk, der skal invitere nye bibellæsere ind i Bibelens verden, men som ikke er autoriseret til brug i folkekirken. Det er en mere fri oversættelse, og netop dens fokus på målsproget og den frihed betyder, at den hverken kan eller skal autoriseres. Erfaringerne fra arbejdet med *Bibelen 2020* vil, ligesom erfaringer fra andre landes bibeloversættelser, oplagt indgå i arbejdet med en ny autoriseret bibeloversættelse. Men det er vigtigt at slå fast, at der nu er tale om en helt ny, tekstnær oversættelse af hele Bibelen.

Hvordan vil I sørge for, at sproget i den kommende bibel ikke allerede er forældet, når den udkommer i 2036?

Det er noget, vi vil have fokus på i hele processen. I årene op til udgivelsen vil vi udgive prøveoversættelser, og vi vil

Hvor kan jeg læse mere om den nye oversættelse?

Bliver den nye bibel mindre 'kønnet'?

Danmark skal have en ny bibel

Scan QR-koden og se med, når Johannes Baun fortæller om den nye bibeloversættelse.

Kan jeg være med til at støtte projektet?

Hvad er der galt med den nye bibel fra 2020?

gøre forskellige tiltag til at sikre en bred diskussion om sprog, så vi lægger os så tæt op ad det sprog, der tales, samtidig med, at vi viser respekt for traditionen. Ligesom man gjorde ved 1992-oversættelsen og med *Bibelen 2020* vil vi også tilknytte formidlings- og dansksprogkyndige i arbejdet.

Hvad kommer I til at ændre? Hvad med ord som synd, nåde og Israel? Og bliver Bibelen mindre 'kønnet'?

Bibeloversættelser kan sætte stærke følelser i gang, fordi Bibelen betyder så meget for så mange. Det er glædeligt! Men det er alt, alt for tidligt at sige noget om, hvordan oversættelsen af konkrete ord og passager vil komme til at lyde. En bibeloversættelse er et arbejde, der involverer utrolig mange parter: Oversættere, teologiske konsulenter, sprogkonsulenter, forfattere og mange andre. Derudover kommer vi til at invitere en lang række kirkelige interessenter med ind i processen, vi vil udgive prøveoversættelser, iværksætte høringer og så videre. Så mange forskellige får indflydelse på, hvordan Bibelen lyder i 2036.

Hvorfor skal det tage så lang tid?

Bibeloversættelse tager tid, og det skal gøres ordentligt. Der er både den grundige planlægning, sammensætningen af oversættergrupper, de involverende processer, der skal sikre bredt kendskab og ejerskab til arbejdet, udgivelse af prøveoversættelser, revisioner og diskussioner og meget, meget mere. Oversættelsesarbejdet ved den seneste autoriserede bibeloversættelse gik faktisk i gang allerede midt i 70'erne, tog fart i 80'erne og kom i mål i 1992. Også internationalt er det almindeligt at bruge 12-15 år eller mere.

Hvor kan jeg følge arbejdet? Hvor kan jeg læse mere?

Vi kommer senere i år til at lave et område på vores hjemmeside, hvor man kan følge processen og se en tidsplan. Vi vil løbende sende nyheder ud om arbejdet her såvel som på de sociale medier, nyhedsbreve o.a. Der bliver mulighed for at følge oversættelsesarbejdet særligt tæt, hvis man tegner et gavebrev og på den måde støtter oversættelsesarbejdet økonomisk. Det kan man læse mere om her i bladet.

Ja, du kan være med til at støtte bibel-projektet.

**TEGN ET GAVEBREV
OG STØT VORES NYE
BIBELOVERSÆTTELSE**

Vær med hele vejen, når Danmark får en ny bibel

Som gavebrevsyder er du med til at lægge et solidt fundament for vores arbejde med at oversætte Bibelen.

Når du opretter et gavebrev, forpligter du dig til at støtte Bibelselskabets arbejde i 10 år med et fast årligt beløb eller en fast procentsats af din årlige indtægt. Du får fradrag for hele din gave.

Det er nemt at tegne et gavebrev:

Opret dit gavebrev på bibelselskabet.dk/gavebrev

– eller ring til os på tlf. 33 12 78 35.

HVILKE TEKSTER LIGGER TIL GRUND FOR DEN DANSKE BIBELOVERSÆTTELSE?

Til Bibelselskabet

Jeg kom for nyligt til at tænke på, hvilke tekster der ligger til grund for den autoriserede oversættelse af Bibelen. Mere specifikt: Hvilke grundtekster er der brugt, og hvorfor er netop de tekster "autoritative"?

Stenhuggeren

Kære Stenhugger

Tekstkritik er den videnskabelige disciplin, som er designet til at finde frem til den oprindelige ordlyd af en given tekst, hvis ikke vi har et originalmanuskript. Eftersom vi ikke har et eneste originalmanuskript af noget bibelsk skrift, må vi gøre bedst mulig brug af de afskrifter, vi har.

Og alle disse afskrifter indeholder større eller mindre fejl, så det gælder om få fat i de ældste - og de bedste - afskrifter (hvilket ofte ikke er de samme) og så sammenligne dem og prøve at regne ud, hvad der oprindeligt har stået. Derfor bygger den danske autoriserede oversættelse på, hvad oversætterne har vurderet som den mest oprindelige tekst i alle de tilfælde, hvor der er tvivl, og hvor afskrifterne afviger fra hinanden.

For Det Nye Testaments vedkommende foreligger der to udgaver af hele teksten fra det fjerde århundrede, Sinaiticus og Vaticanus (opkaldt efter det sted, de er fundet: Sinajklosteret og Vatikanet). Begge er gode afskrifter, men de afviger fra hinanden utallige steder af mindre og større betydning. De tekstkritiske forskere lægger vægt på varianter, som findes i de to håndskrifter, men også på tidligere, mere fragmentariske håndskrifter. Nogle af disse tidligere håndskrifter kan have været brugt af kirkefædrene før kirkemødet i Nikæa i år 325.

Førende forskere har udgivet den græske grundtekst i den version, de mener, er tættest på originalen. Denne udgivelse kaldes Nestle-Aland, og den opdateres jævnligt. Den nuværende udgave er nummer 28. Den er en meget stor hjælp, når man skal oversætte Det Nye Testamente.

For Det Gamle Testaments vedkommende er sagen noget mere kompleks. På den ene side er det simpelt: Det er kun én hebraisk/aramæisk håndskriftstradition, der har bevaret hele Den Hebraiske Bibel, nemlig den såkaldt masoretiske. Det ældste komplette hebraisk/aramæiske håndskrift kaldes Leningradhåndskriftet. Det er fra middelalderen, år 1008 eller 1009, men det hviler på en tradition, der overraskende nøjagtigt har bevaret mange af skrifterne i en form, som formodentlig går tilbage til år 200 eller 300 f.Kr. Den danske oversættelse af Det Gamle Testamente lægger denne masoretiske tekst til grund, med forholdsvis få afvigelser.

Med venlig hilsen
Martin Ehrensvärd

HAR DU ET SPØRGSMÅL TIL "SPØRG OM BIBELEN"?

Send det til
spoerg@bibelselskabet.dk.

Martin Ehrensvärd er en del af Bibelselskabets brevkassepanel. Han er semitisk filolog og lektor på Københavns Universitet.

Find flere brevkassesvar fra vores panel på
bibelselskabet.dk.

MASORETER

Masoreter var jødiske lærere i 500-900-tallet. Ordet kommer af det hebraiske masorah, der betyder overlevering.

Masoreterne beskæftigede sig især med at overlevere bibelteksten, som de kopierede fra ældre tekster.

Det var masoreterne, der opfandt det hebraiske vokalsystem.

Den masoretiske tekst er den autoritative hebraiske udgave af den jødiske bibel.

Førende forskere har udgivet den græske grundtekst til Det Nye Testamente i den version, de mener, er tættest på originalen. Denne udgivelse kaldes Nestle-Aland, og den opdateres jævnligt. Den nuværende udgave er nummer 28.

Foto: Bibelselskabet

” Bibelen har altid været en kampplads

En ny autoriseret bibeloversættelse i Danmark vil med sikkerhed skabe debat. Sådan har det altid været, fortæller Carsten Bach-Nielsen, lic.theol. og lektor i kirkehistorie.

Af Thomas Godsk Larsen

”Bibelen har altid været en kampplads, også i Danmark. Vi har altid stredes om Bibelen - om, hvem der har ret til at oversætte den, hvordan vi oversætter, hvem den skulle ud til og, ikke mindst, hvad skiftende magthavere og grupper havde at sige om sagen.”

I sin bog *Bibelen i Danmark* giver Carsten Bach-Nielsen en samlet fremstilling af Bibelens danske kulturhistorie. Bogen begynder med 1500-tallets reformatoriske grundimpuls om, at Bibelen skal bredt ud, så flere kan læse den på eget sprog, og slutter ved den seneste autoriserede bibeloversættelse fra 1992. Ind imellem, i 1700-tallet, opstår Vajsenhusbevægelsen, der producerer og distribuerer bibler i et hidtil uset omfang. I 1814 oprettes Det Danske Bibelselskab, hvis formål bliver - og stadig den dag i dag er - at udgive og udbrede Bibelen:

”Med Bibelen som hvermandseje aftager og-

så gradvist kontrollen med Bibelen, altså med, hvem der 'sitter' på Bibelen, på dens udbredelse, fortolkning og plads i samfundet. Samtidig sker der noget andet afgørende i Bibelens danske kulturhistorie: Den begynder at udkomme i særlige udgaver. I 1935/6 udkommer den første børnebibel, som bliver en kæmpe succes. Frem til i dag er der bygget oven på denne succes med utallige bibeludgaver til forskellige formål og målgrupper.”

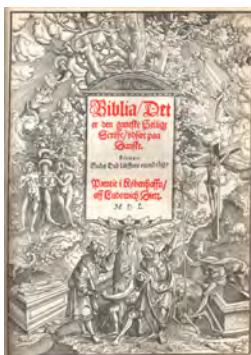
En ny autoriseret bibeloversættelse vil skrive sig ind i denne tradition. Og Carsten Bach-Nielsen mener, det er helt naturligt, at Bibelen bearbejdes på ny:

”Bibelen er jo ikke faldet ned fra himlen, den foreligger ikke bare. Bibelens historie er historien om det grundvilkår, at Bibelen ikke er givet én gang for alle. Den må nyoversættes igen og igen. Det er slet og ret forudsætningen for, at den kan tale ind i sin samtid og, ikke mindst, forstås af dem, der læser den.”

DE DANSKE BIBELOVERSÆTTELSERS HISTORIE

1500-1600-TALLET: ARVEN FRA LUTHER

I 1550 får vi **Christian III's danske bibel**, som blev oversat på grundlag af Luthers tyske oversættelse fra grundprogene, og som revideres i 1589 og 1633. Periodens oversættelser er kendetegnet ved et fokus på at oversætte bibeltestens mening. Desuden var de forsynet med forord og sammenfatninger, der udstyrede læseren med en kort fortolkning af teksten.

1600-1800-TALLET: DEN RESEN-SVANINGSKE TRADITION

Biskop Resen udgav i 1607 en ny oversættelse af hele Bibelen. Denne oversættelse var som den første foretaget udelukkende med udgangspunkt i grundprogene græsk og hebraisk. Resens ideal var at oversætte så ordret som muligt. Derfor er sproget i denne oversættelse til tider knudret og præget af ord til ord-oversættelser af grundteksten. Denne oversættelse kom i en række revisioner foretaget af **Biskop Svane** og var ligesom oversættelserne fra første fase forsynet med forord og sammenfatninger.

"Bibels historie er historien om det grundvilkår, at Bibelen ikke er givet én gang for alle. Den må nyoversættes igen og igen," mener Carsten Bach-Nielsen.

Foto: Peter Ulvsgaard

Bibelen i Danmark giver en samlet fremstilling af Bibels danske kulturhistorie, fra de første oversættelser til i dag. Hvad er det for en bog, danskerne i skiftende tider har kunnet læse? Hvor og hvordan er den blevet brugt?

Bibelen i Danmark fortæller en 500 år lang historie om folkesjæl, magt, kunst og politik. Bogen er rigt illustreret.

Pris: 349,95 kr.

Køb den på bibelselskabet.dk eller hos din boghandler.

1900-TALLET OG FREM: MODERNE BIBELOVERSÆTTELSER

Tredje fase fra 1900-tallet og frem er præget af de indsigter, man fik fra bibelkritikken og den historisk-kritiske tilgang til bibelteksterne. Her oversætter man på en måde, der ligger midt imellem de to grundtraditioner. Man forsøger at lave en oversættelse, der gengiver tekstens mening, samtidig med at den er så tro mod den hebraiske og græske grundtekst som muligt. Desuden er man mere påholdende med at forsyne teksterne med forord og fortolkninger.

Nøddeknækkere til Bibelen

På Bibelselskabets hjemmeside er der masser af inspiration at hente til bibellæsningen og den fælles udforskning af Bibelens univers.

Hent for eksempel materialet til *Bibelen for begyndere*, bliv klogere på Bibelens personer, eller lad jer inspirere af *Samtaler for livet*, et fælleslæsnings-koncept, som tager afsæt i læsemetoden ”guidet fælleslæsning”.

BIBELN FOR BEGYNDERE

Har du altid haft lyst til at læse Bibelen, men aldrig rigtig vidst, hvordan du skulle komme i gang? Fortvivl ej, for hjælpen er nær! På bibelselskabet.dk/inspiration finder du seks temaforløb, der guider dig igennem Bibelens højdepunkter:

- Den kulturelle
- Bibelens skønneste tekster
- De bedste historier
- De store spørgsmål
- Kom hele vejen rundt
- Litteraturkredsen

Bibelen for begyndere præsenterer de bedste fortællinger, den smukkeste poesi og de mest tankevækkende beretninger i Bibelen. Dyk for eksempel ned i 'De store spørgsmål' og mød Job, der mister alt og skælder ud på Gud, læs det bedste fra Bibelens visdomslitteratur, mød poesien i Salmernes Bog og læs Johannes' Første Brev, der siger det kort og godt: Gud er kærlighed. Vælg denne rute, hvis du ikke er bange for at gå direkte til livets store spørgsmål, og vær klar til at lade det slå livsgnister.

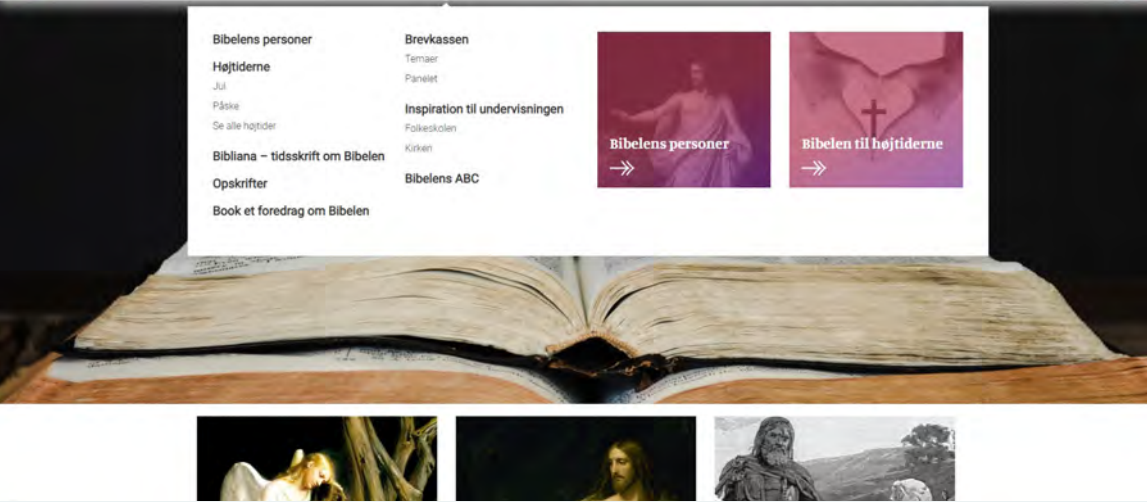

Foto: Ioa Heritba / Unsplash

Foto: Kevin Phillips / Pixabay

På Bibelselskabets hjemmeside er der masser af inspiration at hente til bibellæsningen – alene eller med andre.

Foto: Matthew Gerrard / Unsplash

SAMTALER FOR LIVET

Bliver du høj af dybe samtaler og tør du få udfordret dine holdninger til Bibelen? Så saml en håndfuld ligesindede og fordyb jer i Samtaler for livet, hvor Bibelens eksistentielle temaer foldes ud.

Samtaler for livet er et fælleslærings-koncept, som tager afsæt i læse-metoden 'guidet fælleslæsning', hvor man læser sammen i grupper og fordyber sig i et – eller flere – af seks temaer:

- Kærlighed
- Fremmed
- Det forbudte
- Forbrug/overforbrug
- Fundament
- Ikke god nok

Find guiden til læse-metoden, og hent materialet på bibelselskabet.dk/inspiration.

Foto: Kevin Phillips / Pixabay

Foto: Hebi B / Pixabay

Foto: Silvia Rita / Pixabay

Læs Bibelen som roman

Foto: Carsten Lundager

”Kombinationen af en af Danmarks mest betydelige forfattere og verdenshistoriens mest berømte værk er simpelt hen oplagt,” skrev Jyllands-Posten i sin anmeldelse, da Ida Jessens genfortælling af Bibelen udkom første gang. Nu udkommer den i en ny udgave.

Af Thomas Godsk Larsen

Ida Jessen er en af landets mest betydningsfulde forfattere. Hun har skrevet romaner, noveller og børnebøger og har modtaget flere priser for sit forfatterskab, herunder De Gyldne Laurbær, Blixen-prisen og DR Romanprisen. Midt i rækken af udgivelser står en passioneret genfortælling af Bibelen, *Bibelhistorier*, der udkom første gang i 2016 med illustrationer af Hanne Bartholin.

Dengang fortalte Ida Jessen, hvordan hendes arbejde med at genfortælle Bibelen gav hende et mere nuanceret billede af, hvad de gamle skrifter har at sige:

”Da jeg sagde ja, kunne jeg slet ikke vide, hvor spændende det rent faktisk blev.”

Nu udkommer teksten i en let revideret udgave i romanform. Nem at læse, dyb og rig og ikke mindst mundret og elegant fortalt. Genfortællingen indeholder

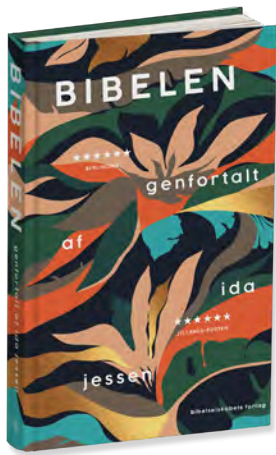
Bibelens kernefortællinger og falder som 29 kapitler: 14 med historier fra Det Gamle Testamente og 15 fra Det Nye Testamente, der tilsammen udgør en helstøbt og sammenhængende fortælling:

”Jeg har rettet min lygte en vej, hvor Gud er hovedpersonen i Det Gamle Testamente. I Det Nye Testamente overlader han pladsen til sin søn, som kan komme tættere på menneskene.”

Ida Jessens gendigtning af de bibelske fortællinger har høstet stor anmelderros: ”En gylden nøgle til det bibelske univers,” hed det blandt andet hos en anmelder, som begejstret konstaterede, at historierne er ”fortalt til både børn og voksne”. Den opmuntring har Bibelselskabet nu taget op med udgivelsen af en tekstbogsudgave målrettet voksne og unge.

Håb og trøst – lige til at trække op af baglommen

Nyt hæfte fra Bibelselskabet med det bedste fra Bibelen hitter i kirker og blandt udsatte.

Bibelen genfortalt af Ida Jessen er netop udkommet og kan købes i boghandlere eller på bibelselskabet.dk.

Vejl. udsalgspris 249,95 kr.

Den udkommer også som e- og lydbog.

” I begyndelsen var der kun et stort tomt ingenting. Verden fandtes ikke, jorden fandtes ikke, himlen, stjernerne, solen og månen, træerne og blomsterne, menneskene og dyrene, de fandtes ikke. Kun Gud fandtes. Gud var helt alene, og der var mørkt overalt.

Læs, hvordan det går Gud og menneskene i Ida Jessens anmelderroste genfortælling af Bibelen.

Kombinationen af en af Danmarks mest betydelige forfattere og verdenshistoriens mest berømte værk er simpelt hen oplagt.

JYLLANDS-POSTEN

En gylden nøgle til det bibelske univers.

BERLINGSKE

Klart, smukt og flydende sprog ... stærk prosa.

KRISTELIGT DAGBLAD

Enkelt sprog, indfølelse psykologi, respekt for historien.

POLITIKEN

Suverænt fortalt.

INFORMATION

Køb Bibelen i baglommen på bibelselskabet.dk eller tlf. 33 12 78 35. Den koster 20,00 kr. pr. stk. Ved køb af 10 stk. gives 50 % rabat. Hæftet måler 105 x 75 mm.

Af Thomas Godsk Larsen

Bibelen i baglommen serverer alt det bedste fra Bibelen i et praktisk format. Den er nu at finde flere steder i Danmark, hvor mennesker søger trøst og eftertanke.

Bibelens ord til gadens folk

Samlingen af varme ord og bønner fra Bibelen har blandt andet fundet vej til mange af Kirkens Korshærs tilbud. Jeanette Bauer, chef for Kirkens Korshær, fortæller:

”Vi distribuerer den ud til vores sociale arbejdssteder, som kan dele dem ud til de

brugere, der kan få brug for *Bibelen i baglommen*. Vi håber, at vores brugere kan få glæde af den. Det er vigtigt for os, at gadens folk kan få Bibelens ord med på deres vej med opmuntrende bibelcitater, som passer i en baglomme. Vi håber, at citaterne kan give varme i en kold tid og håb i noget, der virker håbløst.”

”Dejlig konkret og håndgribelig”

Kirkerne har også taget *Bibelen i baglommen* til sig. I Gl. Haderslev Kirke fortæller kirke- og kulturmedarbejder Vibeke Hansen Vibe, at den ligger fremme i sognehuset og i våbenhuset, så alle besøgende og kirkegængere kan tage et eksemplar:

”Den supplerer virkelig godt de bønnekort, besøgende også kan tage. Ja, *Bibelen i baglommen* er faktisk mere fyldig og har på den måde en længere levetid. Og så er den dejlig konkret og håndgribelig i forhold til bøn.”

Erik Holmgaard, sognepræst samme sted, supplerer:

”*Bibelen i baglommen* er et lille, tilgængeligt hæfte med gode bibelord, lige til at trække op af lommen med et Guds ord til dagen og vejen.”

Gør Bibelen nærværende

Den lille verssamling indledes med velsignelsen og slutter med fader-vor. Ordene ledsages af vignetter tegnet til lejligheden af den erfarne grafiker Sune Ehlers. I alt består *Bibelen i baglommen* af 34 uddrag fra Bibelen i autoriseret oversættelse af 1992. Om udgivelsen siger generalsekretær i Bibelselskabet Johannes Baun:

”Trods det lille omfang afspejler tekstudvalget den virkelighed, der gælder for alle mennesker i dag uanset livssituation, og som også findes i Bibelens univers: at livet rummer gode og svære tider. Eller sagt med ord fra en af de udvalgte tekster: Alting har en tid. Det er vores håb, at udgivelsen kan nå baglommerne hos folk i alle sammenhænge - og dermed bidrage til Bibelselskabets mission om at gøre Bibelen nærværende.”

Udgivelsen, der har et praktisk lommeformat, kan bruges til personlig læsning, til trøst, inspiration og adspredelse. Den vil være velegnet som gave på en lejr, til at have liggende i våbenhuset, på sociale tilbud eller i konfirmationsforberedelsen.

Foto: Det Argentinske Bibelselskab

Argentina genbesøgt: Din gave gør en forskel

I efteråret samlede Bibelselskabet ind til bibelmateriale til argentinske børn og unge med særlige behov. Bidragene spiller en vigtig rolle i det videre arbejde.

Af Thomas Godsk Larsen

Projektet, som drives af Det Argentinske Bibelselskab, begyndte i januar 2020 og afsluttes i december 2023. Med de indsamlede midler distribueres materialer, så endnu flere børn og unge i Argentina får adgang til Bibelens fortællinger med de forudsætninger, de har. Vanina Giménez, som arbejder på en skole for døve børn i Santa Fe-provinsen, fortæller, hvad det betyder for børnene:

”De er en fantastisk velsignelse. Det arbejde, vi laver med børnene her, er for øjeblikket centreret omkring bibelsk undervisning. Mange af børnene er på et meget grundlæggende sprogniveau og forstår kun lidt tegnsprog. De er børn fra 7 til 12 år med forskellig grad af hørehandicap. Nogle få er helt døve, næsten alle har en grad af udviklingshæmning. Så vi har måttet tilpasse materialerne, efterhånden som vi tager dem i brug, i forhold til de særlige udfordringer, hvert enkelt barn har.”

Særligt billederne i de nye materialer har gjort en stor forskel:

”De er meget klare, og børnene nyder dem. Vi kunne analysere billederne sammen med eleverne og tale om, hvad de havde set. Hver enkelt elev fortalte om, hvad de nød mest, og hvilke billeder fra bibelfortællingerne der berørte dem mest. Vores hensigt er, at vi lidt efter lidt får arbejdet os igennem hæfterne. Vi oplever, at eleverne er begejstrede for aktiviteterne.”

Vanina Giménez ser, hvordan materialerne støtter børnenes udvikling:

”Nogle børn finder ud af at udtrykke sig med en ny kompleksitet i sproget, fordi de kan støtte sig op ad billeder og små videofilm. Og hver gang de har gennemført en opgave, kan de vende glade hjem og vise den til deres familier. Jeg er meget taknemmelig, og mit ønske er, at Gud velsigner dette meget dyrebare projekt, at det kan vokse, og at Gud vil åbne døre, så det kan fortsætte med at udvikle sig.”

SAT-7 KIDS

Som den første kristne børnekanal i Mellemøsten har SAT-7 KIDS fortalt millioner af børn om Guds kærlighed.

Af SAT-7, bearbejdet af Thomas Godsk Larsen

SÅDAN KAN DU STØTTE SAT-7

Gaver indbetales på giro eller bank:
reg.nr. 3001 · kontonr. 9000488. Skriv: SAT-7.
Eller betal via hjemmesiden:
bibelselskabet.dk/giv-tv

MOBILEPAY 62903

Mærket 'SAT-7'

Du kan også lave en fast giveraftale via Betalingsservice til SAT-7. Ring på telefon 33 12 78 35.

SAT-7

- Er den første og største kristne tv-kanal i Mellemøsten og Nordafrika
- Kan i dag ses via satellit i 25 lande i Mellemøsten og Nordafrika. Kan ses online i hele verden
- Har over 25 millioner seere og sender 365 dage om året

fejrer 15 års forkyndelse til børn

”Tro mig, SAT-7 KIDS er virkelig en velsignelse. Selv om vi er i forskellige lande, taler Gud til os gennem programmerne. I betyder meget for os,” fortæller Thabet, en seer fra Israel.

Millioner uden adgang til en kirke

For mange børn i Mellemøsten og Nordafrika er SAT-7 KIDS en sikker havn og en inspirationskilde. Kanalen sender i en region, hvor kristen undervisning er begrænset til kirker, og hvor millioner af unge troende ikke har adgang til en kirke. SAT-7 KIDS-programmerne giver dem mulighed for at lære det grundlæggende i kristen tro og tilbyder dem vejledning og støtte. De skal vide, at de ikke er alene.

”Jeg elsker SAT-7 KIDS. De har mine yndlingsprogrammer, og jeg kontakter dem jævnligt via WhatsApp. Jeg har endda oprettet en Facebookprofil for at kommunikere med dem oftere,” fortæller Carmen, en seer fra Algeriet.

I særlige lukkede grupper på sociale medier skaber SAT-7 KIDS et sikkert miljø for kommunikation med loyale følgere og seere. Her opretholder SAT-7 KIDS en nær kontakt til børn og unge i regionen ved at stå til rådighed for spørgsmål, initiere samtale og støtte online-fællesskabet med opmuntrende bibelord og -undervisning.

SAT-7 KIDS vinder pris

Sidste år modtog SAT-7 KIDS-holdet en særlig pris for pro-

grammet ”Story in the Attic” ved Prix Jeunesse International Festival, som blev afholdt i juni i München, Tyskland. Programmet er et fortælle-drama, der foregår inde på et loft, hvor et glemt maleri bliver levende. Personerne på maleriet lærer de børn, der bor i huset, om Gud, tilgivelse og fred, og børnene hjælpes til at forstå deres værd som elskede af Gud.

SAT-7 KIDS sender også aktivitetsprogrammer som for eksempel ”Behind the Door”, et live-program, der fortæller børn om Jesus, mens de spiller og løser gåder. Andre programmer retter sig mere mod unge, for eksempel ”By the Way”, som hjælper teenagere med at håndtere problemer som eksamensstress, og hvordan de kan forfølge deres drømme ud fra et bibelsk perspektiv.

Giver håb for fremtiden

SAT-7 KIDS markerer sit 15 års jubilæum med en kampagne, der har titlen ”Tomorrow is Yours”. Den opfordrer seerne til at fortsætte deres rejse med kanalen. Kampagnen inkluderer opslag på sociale medier, sange og særlige annoncer for børn og unge seere, der fremhæver de mange emner, SAT-7 KIDS-programmerne tager op - for eksempel ligestilling mellem kønnene, håb, udholdenhed og bøn.

”Vores kampagne støtter børn og opmuntrer dem til at have håb for fremtiden,” siger Andrea Elmounayer, SAT-7 KIDS’ kanalchef.

Foto: SAT-7

Ny bog åbner konfirmanden for livet

Køb bogen på bibelselskabet.dk eller hos din boghandler.

Vejledende pris: 269,95 kr.

”

Det meste af mit liv har jeg været meget optaget af at vide ting og forstå ting. Det kan der komme meget godt ud af. Men når det kommer til troen, er det anderledes. Så kommer vi til kort, hvis vi forsøger at få Gud til at passe ind i det, vi ved, og det, vi kan forstå eller bevise.

Foto: Barbara Nolsøe

Af Thomas Godsk Larsen

Sådan indleder Katrine Muff sin tale til de kommende konfirmander i en ny bog fra Bibelselskabets Forlag. 12 kendte danskere har bidraget til bogen, og de tager alle afsæt i en kort passage fra Bibelen. Katrine Muff har valgt ordene fra Hebræerbrevet kapitel 11, vers 1: ”Tro er fast tillid til det, der håbes på, overbevisning om det, der ikke ses.”

Bogen har titlen ”Håb er en overset superkraft” - ord, der er hentet fra Katrine Muffs bidrag. Her fortæller hun om, at håbet slet ikke kan undværes - og at vi skal huske at dele det med hinanden: ”Håbet føles for mig som en stille, næsten umærkelig ro indeni. Et håb

om, at vi ikke er alene. Der er altid en hånd i ryggen, også når vi ikke kan mærke det.”

Alle bidragene slutter med en huskeliste til konfirmanderne - et par gode råd eller ord til eftertanke. Ét af Katrine Muffs lyder: ”Troen kan ikke give svar på alting, men den kan åbne dig for det, du ikke forstår.”

Bogen, der er blevet til på baggrund af interviews af Malene Fenger-Grøndahl, er en oplagt gaveidé til konfirmanden, som kan åbne den igen og igen. Den består af 12 personlige beretninger og taler, der trækker den unge ind i kirken, Bibelen, troen, håbet og kærligheden.

Foto: Thomas Godsk Larsen

”

Vær ikke bekymrede for noget, men bring i alle forhold jeres ønsker frem for Gud i bøn og påkaldelse med tak. Og Guds fred, som overgår al forstand, vil bevare jeres hjerter og tanker i Kristus Jesus.

Paulus' Brev til Filipperne
kapitel 4, vers 6-7

Af Thomas Godsk Larsen

For den nye biskop i Roskilde Stift, Ulla Thorbjørn Hansen, indfanger Paulus bønnens væsen i sine ord til Filipper-menigheden.

Hvis jeg skal nævne et yndlingsvers fra Bibelen, så er det disse ord fra Filipperbrevet. Det er ét af de ord, der er gode at have med sig og gå at meditere over. Jeg møder mange mennesker, som det kan være relevant at minde om som en udfordring i forhold til vores stadige bekymringer - at vi har mulighed for at lægge dét i Guds hænder, som vi ikke føler, vi kan magte, eller som vi måske bare gerne vil dele med Gud.

Jeg har oplevet, hvordan det kan blive en gave at lære nogle vers udenad - lige pludselig kan man få brug for dem. Jeg prøvede engang at lære Johannesevangeliet udenad - men jeg må sige, at jeg virkelig beundrer skuespillere, som kan lære lange replikforløb udenad.

Det er lidt sjovt at kunne recitere nogle bibelord. Min udenadslære rummer mest kortere citater fra Bibelen - for eksempel ordene fra Paulus, der fortæller os, at vi kan komme til Gud med alt, og at han vil bevare vores hjerter. Ordene bliver en del af en slags reservoir. De er med i min underbevidsthed og mine tanker og kommer så op til overfladen, for eksempel, når jeg sidder og forbereder prædikener eller skal holde en tale.

Paulus formaner i flere af de menigheder, han skriver til, at de skal huske at være ét, at de skal huske kærligheden, at der er én tro, ét håb, én dåb. Han er et forbillede og kan visse steder være temmelig provokerende! Han siger meget, og han kan derfor også bruges til at sige meget, for eksempel, når man stadig diskuterer, om kvinder kan være præster - eller biskopper.

Men det er ikke sagen i ordene fra Filipperbrevet. Her fremhæver Paulus, hvad bønner kan, og hvad Guds fred gør. Tidligere i brevet finder jeg andre ord, som jeg også bærer med mig. Ord, der har fokus på det medmenneskelige: ”Gør intet af selvished og heller ikke af indbildskhed, men sæt i ydmyghed de andre højere end jer selv. Tænk ikke hver især på jeres eget, men tænk alle også på de andres vel.”

Tænk, hvis vi kunne leve efter det! Som biskop vil jeg i hvert fald gerne forsøge at gøre det til en rettesnor ved at fremelske og støtte op om de ting, der er i forvejen, og også turde retlede og tage fat om problemerne. Uden at glemme, at vi i alle forhold, uanset, hvem vi er, kan bære alt frem for Gud i bøn.

STØT OVERSÆTTELSEN AF BIBELEN TIL HMONG-VIETNAMESENE

Foto: Quan Phan

Són lever under et massivt pres. Han tilhører en ugleset vietnamesisk minoritet, han er en forfulgt kristen, og han mangler en bibel på sit eget sprog. Det sidste er det sværeste, siger han. Men nu er der håb.

Det Danske Bibelselskab har gennem årene støttet bibelarbejdet i Vietnam. I år har vi valgt særligt at støtte færdiggørelsen af Bibelen til Hmong-vietnameserne, så de kan læse hele Bibelen på deres eget sprog.

Det har skabt en ubeskrivelig glæde blandt Hmong-kristne, at en bibeloversættelse nu er på vej. De er overbeviste om, at Gud nu kan tale det sprog, som de selv taler. De oplever, at Gud rykker tættere på med sit ord. Han bliver nærværende, så Hmong-vietnamesere som Són ikke længere skal opleve, at livet er så svært som før.

GIV DIN STØTTE HER

ELLER
MOBILEPAY
62903

BANKOVERFØRSEL: REG.NR.: 3001 KONTONR.: 9000488 · MÆRKET 'VIETNAM'

KOMMER DER FLERE MIDLER IND, END DER ER BRUG FOR, GÅR PENGENE TIL, HVOR BEHOVET ER STØRST.

